

Herfst promoten als plantmoment

Inspelen op consumententrend van direct genieten

Volgens Plantarium zou een breedgedragen campagne om de herfst te promoten als plantmoment het najaar als 'vergeten' seizoen nieuw leven kunnen inblazen. De organisatie roept tuincentra, brancheorganisaties en kwekersgroepen op om één front te vormen en iets te bedenken voor het najaar.

Auteur: Dick van Doorn

Hortensia's kunnen goed in de herfst geplant worden en zijn erg winterhard.

Vanuit de stichting Vakbeurs voor de Boomkwekerij wil Plantarium een lans breken voor de herfst als plantmoment bij de consument. Volgens Jos van Lint, beursmanager bij Plantarium, kan de herfstperiode, mede door de opkomst van de pot- en containerteelt van de afgelopen jaren, een uitermate geschikt moment worden om vaste planten, heesters en bomen te planten. 'Vandaar ook dat wij als organisatie juist ieder jaar in augustus Plantarium organiseren. Met dit jaar maar liefst 16.300 bezoekers.' Volgens Van Lint moeten de kwekers af van het idee dat de herfst een verkoopseizoen is waarin moeilijker verkocht wordt. 'Juist in dit seizoen staan de planten, heesters en laanbomen vaak op hun mooist. Zo eind augustus staan we aan de vooravond van een belangrijk seizoen, namelijk

Jos van Lint

de herfst.' Door het groeiende aandeel pot- en containerteelt zijn de kansen in het najaar groter geworden. Dat is echter niet terug te zien in de sector zelf. In de loop der jaren is volgens Van Lint toch weer het beeld ontstaan dat je vaste planten, heesters en bomen vooral in het voorjaar poot en niet in het najaar. 'Heel veel kwekerijen en tuincentra spelen in op de zomer, mei en juni. Als je echter alle aandacht inzet op deze maanden, verlies je onherroepelijk markterrein in het najaar.'

'De consumentenmarkt is een impulsmarkt en daar moet je je tools op afstemmen'

In actie komen

Volgens de beursmanager is het van groot belang dat de kwekerijen en de bedrijven die de vaste planten, heesters en bomen vermarkten, in actie komen en gaan nadenken over de herfst. 'Je kunt denken vanuit angst: het najaar als periode van slecht weer, veel regen, met wellicht daarna een strenge winter. Maar dat kan anders.' De consument is niet zozeer het probleem, volgens Van Lint, maar meer de kwekers en de tuincentra zelf.

Die denken veel te negatief. 'Nu is het van: we doen het maar niet, in het najaar verkopen lukt toch niet. Dat moeten we zien om te buigen naar een kans; we moeten zorgen dat consumenten het najaar weer zien als een van de momenten om bomen te planten.'

Volgens de beursmanager van Plantarium is de consument in het najaar wel degelijk te verleiden. Het duidelijkste voorbeeld zijn de jaarlijks terugkerende Plantarium-dagen, die dit jaar een recordaantal buitenlandse vakbezoekers trok-

ken. Verder waren er veel consumenten, onder wie veel Groei & Bloei-lezers. 'Die waren ronduit enthousiast', aldus Van Lint. 'Ieder jaar, ook dit jaar, krijgen we van veel bezoekers te horen: waar kunnen we deze vaste planten, heesters en bomen momenteel kopen? En dan hoor je kwekers en tuincentra klagen dat het zo slecht gaat.' Volgens hem moet de sector een *movement*, een beweging in gang zetten, waarbij partijen ervoor zorgen dat bijvoorbeeld producten die getoond worden tijdens Plantarium en andere beurzen ook direct en duidelijk zichtbaar te koop zijn.

Ander item voor herfst

Volgens Van Lint kopen consumenten in het voorjaar 'verwachting'. De planten hebben op dat moment nog niet de pracht die ze gaandeweg de lente, zomer en herfst krijgen. 'Op het label staat vaak wel hoe de plant zal gaan bloeien en of hij bijvoorbeeld mooie bessen voortbrengt. In de zomer- en herfstperiode moeten we in de marketing, denk ik, toe naar een andere idee. Dan koop je 'plezier': de heester of boom staat in bloei.' Volgens Van Lint kan de sector daar heel veel mee doen. Aan de consument moet duidelijkgemaakt worden dat je ook in september, oktober en november kunt genieten van je tuin. Wel op een andere manier, maar net zo goed als in het voorjaar. Zo kan de nadruk in de herfst gelegd worden op het feit dat de heesters en bomen meteen al heel mooie bloemen, zaden of bessen hebben. Hierbij zouden volgens Van Lint zowel kwekers als tuincentra eens moeten afwijken van de 'veilige', standaard vaste planten, heesters en boomsoorten die nu vaak in de herfst aangeboden worden. 'Ik denk dat we daarover zouden moeten nadenken en vervolgens een

De Campsis tagl. 'Indian Summer' groeien nog de hele maand september door; in de herfst kan je ook van heesters met bloemen genieten.

Karel Huibers

gezamenlijke actie moeten starten, herkenbaar voor de consument.' Volgens de beursmanager heeft het weinig zin om te benadrukken dat de herfst een geschikt moment is om een heester of boom te planten omdat dat teelttechnisch gezien het beste is. 'Daar valt een consument niet voor; die wil direct de komende maanden van de heester of boom genieten. Daar moet je je bij de marketing dus ook op richten.' Van Lint noemt een voorbeeld. 'Ik zag ergens op een beurs in Europa de slogan 'Koop in het najaar het voorjaar'. Die leuze heeft wel een boodschap, maar in de kern werkt het niet. Tegenwoordig moet je refereren aan het directe plezier van een product. De consumentenmarkt is een impulsmarkt en daar moet je je tools op afstemmen.'

Er kan meer

Volgens Van Lint moet de sector afleren om bepaalde seizoenen als verkoopmoment te zien.

'In plaats daarvan moeten we per seizoen gaan denken en vervolgens onze marketing en acties daarop afstemmen.' Verder moet in de herfst veel meer gedaan worden met geur-, kleur- en lichtvalbeleving, vindt de beursmanager van Plantarium. Dit zou al kunnen gebeuren tijdens de komende Expo TCO in Opheusden op 1 en 2 oktober. 'Voor laanbomen geldt dat je er heerlijk onder kunt zitten, als we een relatief warme herfst krijgen. En je hebt natuurlijk bomen met de mooiste kleuren en bessen of vruchten.' Verder zou de laanbomensector de afnemers nog beter duidelijk kunnen maken dat je direct kunt genieten van heesters en bomen die vanuit de pot- en containerteelt worden geplant, vindt Van Lint, en dat de herfst het beste seizoen blijft om heesters en bomen te planten. 'Probeer te blijven nadenken over de wensen van je eindgebruiker. En daarbij moet je tegenwoordig naar de wensen per deelsector kijken, niet in het algemeen.'

De *Pyrus sal. 'Pendula'* is winterhard en daarmee een goede variant als vervanging voor de olijfbom.

Onlangs nog kreeg Van Lint een mailtje van een tuincentrum dat hem bedankte. 'Wij hadden tijdens Plantarium een voorbeeldtuin met bloeiende heesters gemaakt, om te laten zien wat je kunt doen om de consument te verleiden. Dit tuincentrum had hetzelfde gedaan en wat bleek: ze kregen van klanten heel veel positieve reacties.' Als boomkwekers behoefte hebben aan ideeën om de verkoop aan te jagen, kunnen ze altijd bij Plantarium terecht. En ook als ze zelf ideeën hebben, kunnen ze die altijd overleggen, aldus de beursmanager. Volgens hem beaamt de sector dat er iets moet gebeuren. Een van de organisaties die de handschoen wil oppakken, is Tuinbranche Nederland. Onder de ketens zelf zijn ook diverse partijen die aan dit project mee willen doen, onder meer de Groenrijk-keten.

**'Heel veel kwekerijen en
tuincentra
spelen in op de zomer.
Als je alle aandacht inzet op
deze maanden,
verlies je onherroepelijk
marktterrein in het najaar'**

Sombere stemming onzin

Ook directeur Karel Huibers van Betuwe Plant BV uit Opheusden vindt dat er nodig iets moet gebeuren om de vasteplanten-, heester- en laanbomensector een duw in de rug te geven. 'Op dit moment is de stemming in Nederland helaas niet al te best wat deze sector betreft. Als je kijkt naar de Scandinavische landen en Oost-Europa en Rusland, dan loopt het nog vrij goed.' Huibers vindt ook dat de Nederlandse overheid hieraan bijdraagt door te negatief te zijn over een eventuele toekomstige economische groei. 'En dat terwijl veel mensen spaargeld genoeg hebben. De spaar- en pensioenfondsen groeien alleen maar, dus zo slecht gaat het echt niet', aldus Huibers. Ook de Belgische markt is volgens de directeur op dit moment nog prima. Daar zit voor Betuwe Plant nog groeipotentie. Het bedrijf zit zowel breed in de consumententak als in de export en de hovenierssector. Zo belevt Betuwe Plant vrijwel alle tuincentrumketens in Nederland en enkele grote importeurs in het buitenland, en Betuws Plantencentrum (cash & carry) is gespecialiseerd in de hovenierstak. Verder heeft het bedrijf verschillende samenwerkingsverbanden

Gijbert van Setten

met exporteurs die op Oost-Europa en Rusland leveren.

Huibers is er een groot voorstander van dat de herfst opnieuw op de agenda van de consument wordt geplaatst. 'Het is een feit dat het voorjaar nu als plantmoment gezien wordt, maar de herfst is en blijft het beste moment om heesters en bomen te planten. Ze hebben nu eenmaal even de tijd nodig om te 'settelen'. De kiemwortels moeten de tijd krijgen om zich in de grond te zetten. In het najaar is de aanslag vaak beter en hoeft je meestal ook minder bij te wateren dan in het voorjaar.' Slechts een aantal soorten met vlezige wortels, zoals Robinia, Catalpa en Ailanthus, kan beter in het voorjaar geplant worden, behalve als ze in een pot of container staan. Het gaat daarbij vooral om Zuid-Europese heester- en boomsoorten.

Reclamespots

De afgelopen jaren kozen veel consumenten voor mediterrane soorten. Huibers ervaart dat veel mensen hiervan gekomen zijn. 'Onder meer olijfbomen en laurierstruiken zijn de afgelopen winter of de winter daarvoor geheel of gedeeltelijk bevroren. Wij als bedrijf zien dat mensen hierdoor weer meer interesse krijgen voor inlandse soorten.' Soms kiezen ze ook voor varianten die sprekend op een soort lijken die ze eigenlijk in hun tuin zouden willen hebben. Zo lijkt de *Pyrus sal. Pendula* (grijze sierpeer) sprekend op een olijfboom, maar hij is winterhard. Ook de kleurige lijsterbes doet het momenteel goed. 'Er zijn in ieder geval genoeg alternatieven voor die mediterrane soorten. Ik vind dat de organisatie die eventueel een (promotie)project gaat opstarten dit ook moet uitdragen.'

Ook een Cotoneaster pre. 'Boer' is een winterhard sierboompje.

Met het oog op het groeiende marktaandeel van de pot- en containerteelt is het volgens Huibers eigenlijk vreemd dat de herfst niet meer zozeer als verkoopmoment wordt gezien. 'Juist dáárdoor wordt de herfst steeds meer een geschikt moment om te planten. Ik vind dat de sector als geheel een koepelorganisatie moet oprichten – dat zou overigens ook Plantarium kunnen zijn – die zich gaat bezighouden met advertenties/advertorials in bijvoorbeeld *Groei & Bloei*, lokale kranten en desnoods reclamespotjes op tv.' Er moet volgens de directeur veel meer reclame als sector worden gemaakt, in het algemeen, maar in het bijzonder voor de herfst als plantmoment. Daarbij zouden op de radio bijvoorbeeld reclamespotjes kunnen worden uitgezonden in de trant van de huidige spotjes voor kippenvlees. Huibers: 'Iedereen kent inmiddels de slogan: 'Kip, het meest veelzijdige stukje vlees. Kip!' Dat blijft hangen en heeft invloed.'

De consument is niet zozeer het probleem, volgens Van Lint, maar meer de kwekers en de tuincentra zelf. Die denken veel te negatief

Financiële bijdrage

Volgens Huibers moet de sector beseffen dat ieder bedrijf een financiële bijdrage zal moeten leveren als je de verkoop, zeker in het najaar, weer vlot wilt trekken. 'Ook de tuincentra, die hikken ook tegen de herfst aan. Vaak is pas de kerst weer het volgende verkoopmoment. Als we het landelijk oppakken, is het betaalbaar; dat bewijzen andere sectoren. Als we de trend kunnen ombuigen, dan zal dat enorme voordelen opleveren', aldus Huibers. Als voorbeelden van soorten die bij de promotie gebruikt kunnen worden, denkt hij aan sierkers, sierappel, wilde krent of magnolia. Het gaat om soorten die in het voorjaar bloeien en later vruchten of bessen krijgen. Ze kunnen prima in de herfst geplant worden en zijn winterhard. 'Een ander onderwerp dat we bij deze promotie zouden kunnen aanstippen is dat je met deze soorten veel meer vogels en dieren in je tuin krijgt. Dat vinden mensen tegenwoordig ook belangrijk.' Terwijl we over de kwekerij lopen, laat Huibers nog veel meer soorten zien die in de herfst erg mooi zijn, zoals *Campsis tagl. 'Indian Summer'*,

Viburnum 'Eskimo' is winterhard en erg mooi in de herfst. Hij houdt ook zijn blad en bloeit mooi in het voorjaar.

kweeper, Viburnum 'Eskimo', Cotoneaster n. 'Boer' of Malus 'Red Sentinel'. 'Een uiteraard alle Acer rubrum- en Liquidambar-soorten die in het najaar heel mooi worden als het blad begint te kleuren. Maak duidelijk dat je nog wekenlang kunt genieten van een prachtig kleurenpalet als je een Acer rubrum of Liquidambar vanuit de pot of container plant.'

Evenals Van Lint ziet ook Huibers een duidelijke trend dat consumenten direct willen genieten van een boom of heester. 'Daar moeten we dus op inspelen door producten aan te bieden waar ze dan ook inderdaad direct van kunnen genieten. In het huidige assortiment heesters en bomen zijn er ruimschoots voldoende soorten beschikbaar.'

Risicoverschuiving

Ook Gijsbert van Setten van B&P Handlaskwekerijen Opeusden is voorstander van een gezamenlijk project om de herfst tevens als plantmoment te zien. Hij levert voornamelijk indirect aan overheden, organisaties en instellingen in Europa heesters en laanbomen.

Twintig jaar geleden viel het levermoment in zo'n 60 procent van de gevallen in de herfst en in 40

procent in het voorjaar. Dat is inmiddels bijna omgekeerd. Al heeft Van Setten een compleet andere doelgroep: vooral afnemers die heesters en bomen willen voor het openbaar groen, hij is niet blij dat het plantmoment nu voornamelijk in het voorjaar valt. 'Dat heeft vooral te maken met mentaliteitsverandering en, nog belangrijker, met risicoverschuiving. Als je namelijk in de herfst levert, heb je veel meer kans dat de heester of boom goed aanslaat. In het voorjaar is dat minder het geval én moet de boom meer gewaterd worden.'

De afnemers van Van Setten hebben echter het idee dat de herfst een riskantere periode is om een boom te planten omdat de winter eraan komt.

Ze zijn bang dat het product in een strenge winter doodvriest of dat de boom door de vorst minder goed aanslaat. 'Dat zijn hardnekkige misverstanden die je mensen moeilijk uit het hoofd kunt praten. Juist in de herfst slaat een boom goed aan en krijgt hij de rust om te settelen. En de grond om de boom kan mooi inklinken.'

Het vreemde is volgens de Betuwse handlaskweker dat hetzelfde geldt voor Duitsland, maar dat ze er in Frankrijk totaal anders over denken. 'Mijn Franse afnemers willen de bomen per se in het najaar.' In het algemeen geldt dat het aanslaan van een heester of boom steeds belangrijker wordt. Afnemers klagen steeds vaker als dat niet het geval is of willen een vervangend vergelijkbaar product. 'Dat is eigenlijk niet eerlijk, aangezien bomen in de herfst juist het beste aanslaan. Ik ben er dus een groot voorstander van als de herfst als plantmoment weer gemeengoed zou worden in Nederland en Duitsland.'

'Als we het landelijk oppakken, is het betaalbaar. Als we de trend kunnen ombuigen, dan zal dat enorme voordelen opleveren'

Budget beschikbaar

Voor dit voorjaar was volgens Van Setten erg beroerd: koud en droog. 'In zo'n geval moet je als afnemer de bomen wel voldoende wateren, anders slaan ze niet aan.' Verder slaat een boom die in de herfst geplant wordt, er in juni van het jaar daarop veel beter bij dan een boom die in het vroege voorjaar geplant wordt, aldus de directeur. 'Ik zie gewoon dat de boom dan beter ontwikkeld is. En dat wil de consument, gemeente of organisatie toch ook?'

Een ander argument waarom de afnemers van Van Setten kiezen voor planten in het voorjaar, heeft te maken met het moment waarop de budgetten vrijkomen. 'Hierdoor is het plantmoment ook verschoven.' Van Setten verwacht dat het lastig zal worden om in dit opzicht een cultuuromslag te realiseren, zeker gezien de huidige tijd van bezuinigingen. 'Wellicht kan een grootschalige actie in de consumentenmarkt met reclamespots en items in tuinprogramma's wel leiden tot een meer algemene opvatting dat de herfstperiode bij uitstek het moment van planten is. Dan zullen op den duur ook overheidsinstellingen en organisaties overstag gaan.'

De Magnolia sieboldii kan ook geplant worden in de herfst, maar dan wel vanuit de pot vanwege het vlezig wortelstelsel.